

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 39.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915690106592/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

vilde Skrig og saa et Fald, hørte et Hvin, et Plump og Stilheds sidste Ord.

Forfærdet gik jeg videre med min Fører og grublede over den uhyggelige Gaade, der laa paa Bunden af dette Eventyr. Dog holdt jeg min Nysgerrighed i stramme Tømmer. Jeg vovede ikke at spørge ham ligeud, men sagde kun: »Sig mig, hvo er Du?» – »Mit Navn troede jeg, at Du kendte. Kald mig Johannes de Silentio. Jeg er en frafalden. Jeg er en Fornægter. Fornægter midt i Salighedens Favn. Jeg søger efter Døden og Korsfæstelsen; men Afsindet, som jeg flygter fra, hænger bestandig paa min Ryg.« Disse korte Ord ere de eneste, min skønne Fører udtalte om sig selv paa hele vor Vandring, men uudslettelig stod de for mit Minde, og jeg forstod hans smertelige Smil.

»Men hvo er Du?» genspurgte han, imens vi hang paa Klippens Side paa en fødsmaal Sti og holdtes kun fra at styrte ved den magnetiske Kraft, hvormed vi holdtes fast imod Bjærgets Skrænt som Fluon paa en Væg. »Jeg er en Skeptiker af Profession, en trættekæer, urimelig, spørgelysten, snakkesalig, urolig Aand og uden nogen Trosbekendelse til Ballast. Jeg søger efter Gud. Men efter en Gud, som er retfærdig, rolig, vis og logisk, hvis Egenskaber kan defineres, bevises og populariseres, hvis Væsen virker i Overensstemmelse med Naturens Love og ikke trækker sig tilbage for menneskelig Tænkning bag Paradoksens Skærmbæret. Og dersom et Væsen – det være saa mægtigt, kærligt og saligt, det være vil – ikke tilfyldestgør min Erkendelses Kræv, nægter jeg det efter min valgte Definition Navn af Gud og fortsætter« -- her pegede jeg ud -- »bag dette Væsens Hvirvel af krumme Linier mit Spørgsmaals rette Linie, der stiles mod den rationelle Gud.«

Vor Vej gik over Anakoreternes Bjærg. Som Sinai stod det med Tinden i Tordenskyer, og nedenfor flød det samme vinrøde Hav mod den Regnbuekrans, der fyldte Synskredsens Plads, men saa man fra Højden lige ned i Dybet, da skinnede det samme Hav i Haabets Grønt. Saaledes kan en Vædske ved Fluorescens spille i tvende Farver. Paa Bjærget løb ind som Digesvalens Røde Hule ved Hule, hvor skæggede Eneboere sang. Der saa jeg den store Nyplatoniker svæve i Luften uden Støttestpunkt, saaledes som Sagnet fortæller, han evnede alt i Live. Jeg vilde ikke forstyrre den fromme

Hedning saa lidt som hans Brødre, hvortimellem Philo og Areopagiten. Men ved den sidste førtes jeg over til de kristne Anakoreter. Da ønskede jeg vel at veksle Ord med Fader Hieronymus; men jeg holdt mig tilbage; thi endnu mindedes jeg med Skræk den vrede Apokalyptikers »Ve«, og jeg betænkte, at ingen af os, der gik i Skole hos Europas Titaner, forstaaer de kristne Martyrer og Anakoreter, uden igennem aarelang Selvunderkuelse at vandre de tusinde Aar tilbage i Tiden. De kaldte os fordømte, vi dem afsindige, og her byggede Talemaader ikke Bro. Kun de, der historisk stamme fra disse og forberedte os, ere Bindeled mellem os og dem.

Vi klatrede videre, mens Anakoreternes Murnen lød som en evindelig Summen fra titusinde Huller i Bjærgtet, hvor de som hvide Bier nød Beskuelsens Honning i Bjærgkubens Stæde. Da frydedes mit Øre af een, som tiltalte mig paa det tyske Maal, og jeg hilsende med den Ærbødighed, der skyldes al Storhed – endog Vanviddets Storhed – men ogsaa med fornøiig Venneglæde, min Kærlighed og Beundring blandt Mystikernes Skare, Prioeren af Erfurt, Mester Eckhart. Hvoraf jeg kendte ham, kan jeg ikke sige, uden af Vennerøst og det mildeste Blik, jeg har set.

Med et roligt Smil nævnede han mit Navn, og da jeg spurgte ham, hvorfra han kendte det, svarede han: »Jeg saa Dig i min Hulles dybe Brønd – hvor Verdens Billeder spejles. Vær velkommen. – Og hvis Du vil – fæst Bo imellem os – med Doktor Eksticus – og de fromme Brødre af det stille Livs. Jeg droges mægtig af hans indbydende Ord; thi blot at se hver Dag en saadan Mand er mer end kongelig Rigdom. Men den Beslutning, som jeg bandt mig til, den Gang jeg vendte mit Blik fra den falske Verden, at vandre gennem alle Tilværelsens Riger, den hæmmede den Villen, som sprang frem ved hans Ord. Men for dog ej at krænke ham med et Nej, svarede jeg intet, og skamfuld saa jeg mod Jorden. Men uden Vrede ved min trodsige Holdning sagde Mester i langsom Tale, hvis Vellyd afbrødes af Tavshedens sarte Stemning, saa hver Sætning klang ud og vendte tilbage i sig selv, saa dens Genlyd i Mindet ikke forstyrrede den næste Ordmelodi: »Vi ere Irenære. Med Klogskab gik Du de heilige hist forbi. De ere stridende Tjenere af den stridende Kirke. Og deres Bønner ere som Ørne. Men som Serafen mildner den vrede Kerub, mildne vi som Medtjenere med Velsignelse deres For-